

A pax siria de Putin

Description

Auspiciadas por Rusia, Turquía e Irán, as conversas de paz para Siria que se levan actualmente a cabo en Kazajstán supoñen a pedra angular que o presidente ruso Vladimir Putin agarda deseñar no novo contexto global. Así, Moscova busca ampliar a súa influencia a través do eixe euroasiático nun contexto de confusas expectativas para Occidente, en particular trala asunción presidencial de Donald Trump na Casa Branca, do *Brexit* en fase de definición e do inquietante calendario electoral europeo para 2017.

Auspiciadas por Rusia, Turquía e Irán, as conversas de paz para Siria que se levan actualmente a cabo en Kazajstán supoñen a pedra angular que o presidente ruso Vladimir Putin agarda deseñar no novo contexto global. Así, Moscova busca ampliar a súa influencia a través do eixe euroasiático nun contexto de confusas expectativas para Occidente, en particular trala asunción presidencial de Donald Trump na Casa Branca, do *Brexit* en fase de definición e do inquietante calendario electoral europeo para 2017.

O mandatario ruso Vladimir Putin quere potenciar o seu novo eixe de influencias na política internacional post-Obama, neste caso a través dunha conferencia de paz en Siria. E para iso utilizou a un aliado clave, Kazajstán, como sé das negociacións entre representantes do réxime de Bashar al Asad e da plataforma opositora, reunidos desde o pasado luns 23 en Astaná, a capital desta ex república soviética de Asia Central.

O futuro de Siria supón para Putin un elemento estratéxico para configurar o mundo post-Obama con Donald Trump xa instalado na Casa Branca. Para iso, aproveitou o nivel de expectación, así como de notable confusión e desconcerto, que a nivel mundial tese rexistrado coa chegada presidencial de Trump, adiantando estas negociacións de paz nas que igualmente vese apoiado polos seus novos aliados, Turquía e Irán.

Tras asegurar o control da estratéxica localidade de Aleppo a favor das forzas leais ao réxime de al Asad, Putin fai de Siria o eixe xeopolítico sobre o cal irá configurando os seus novos intereses.

A Siria post-Estado Islámico

As primeiras tomas de contacto do diálogo en Siria iniciado o pasado luns 23 en Kazajstán viraron en torno ao cese ao fogo entre as forzas leais a al Asad e as milicias opositoras, así como propiciar canles de axuda humanitaria. Como punto chave de consenso semella definirse a derrota definitiva do Estado Islámico, ou ben o seu confinamento e neutralización, particularmente fóra da súa actual área de gravitación nas fronteiras entre Siria e Iraq.

A reconciliación e o desarme dos diversos grupos armados será discutida nunha segunda fase, toda vez o contexto actual do conflito sirio parece entrar nunha fase estacionaria, expectante ante o que se acorda en Kazajstán.

No entanto, a eventual derrota definitiva do Estado Islámico loce incerta malia os seus últimos reveses. Destacan neste sentido a súa caída en Aleppo e a súa práctica rendición *de feito* na localidade iraquí de Mosul, rompendo así o seu corredor neuráxico e estratéxico entre Siria e Iraq.

Toda vez, a designación de Kazajstán como sé das negociacións de paz para Siria parece supoñer unha estratéxica táctica de Putin orientada a crear marcos de cooperación en Asia Central ante a cada vez maior implicación de milicianos deses países nas filas do Estado Islámico.

Con iso, Putin busca atallar a posible expansión en Asia Central de milicianos islamitas xihadistas nesta estratéxica rexión, vital para os plans xeopolíticos e de integración establecidos tanto por Rusia como por China. O foco de preocupación está concentrado na recente reactivación de diversas redes xihadistas nesa zona, con epicentro en Afganistán, Paquistán, Kirguizistán e Uzbekistán.

Así mesmo, o presidente kazajo Nursultán Nazarbayev xogou un papel esencial na reconciliación entre Rusia e Turquía

oficializada en agosto pasado, trala tensión causada pola derriba de dous cazas rusos en Siria (novembro de 2015) por parte de forzas antiaéreas turcas.

Reforzar Eurasia

Baixo este contexto, Putin está deseñando un eixe euroasiático conformado por Rusia, Turquía e Kazajstán que definirá unha nova dimensión para a súa pretendida Unión Euroasiática, en particular ante a necesidade de crear un cordón sanitario que evite a penetración occidental (co foco en Ucraína e Xeorxia), do mesmo xeito que crea un marco de cooperación ante a crecente expansión de China en Asia Central.

Fortalecer a Unión Euroasiática atraendo xeopolíticamente a dous potenciais aliados clave como Turquía e Irán toda vez mantén a súa asociación estratéxica con China son factores que supoñen para Putin recrear un novo marco económico e comercial en momentos de crise económica, particularmente ante os baixos prezos do petróleo e do gas natural, motores da economía rusa. Do mesmo xeito, Rusia, ao igual que Turquía e China, agardan sacar ganancia da apertura económica iraniana, principalmente no sector enerxético e das infraestruturas.

No caso sirio, Putin e os seus aliados turco e iraniano buscan crear un consenso entre o réxime sirio e os opositores que igualmente neutralice as implicacións exteriores por parte de EUA e Europa, así como de Arabia Saudita e Qatar, con directos intereses en Siria.

Se logra atraer ás forzas opositoras cara ao plan de paz co réxime de al Asad, Putin e os seus aliados, o mandatario turco Recep Tayyip Erdogan e o seu homólogo iraniano Hassan Rouhani, lograrían quebrantar o eixe de influencia saudita e qatarí sobre a dividida oposición siria. E igualmente, a conferencia de Kazajstán definiría un feito histórico e inédito: por vez primeira, Occidente non ten a voz principal nin tampouco a capacidade de influencia, para reconfigurar un novo Oriente Medio.

Velaí a importancia que o Kremlin outórgalle ás negociacións en Kazajstán, que sirvan igualmente de punto de inflexión para lograr un acordo ante os fracasos anteriormente exhibidos nas conferencias de paz de Xenebra celebradas sucesivamente en 2012, 2014 e 2016.

Por iso resultaba imperativa a presenza de opositores sirios. En Astaná están representantes das principais milicias, como o Exército de Idleb, Jaich al-Islam -o Exército do Islam -moi presente na ruta oriental que leva a Damasco-, a Fronte do Sur, ou Suqour al Cham, moitos deles apoiados por Turquía. En tanto, Bashar al Asad enviou unha delegación de dez emisarios, con pleno respaldo de Irán e Rusia.

As conversas de Kazajstán deixan igualmente distanciados a EUA e Europa do conflito sirio e das consecuencias do mesmo para o mapa rexional, en especial para Francia e Gran Bretaña. Todos eles enviaron representantes de segundo nivel en mans dos seus respectivos embaixadores en Kazajstán. Nin Washington nin a Unión Europea teñen un papel relevante e específico nesta cita.

O colofón destas negociacións de Astana será a concreción de puntos de acordo que leven a futuras negociacións en Xenebra baixo a dirección da ONU, en principio pautadas para o próximo 8 de febreiro. En Astaná tamén está o enviado especial da ONU para Siria, Staffan de Mistura.

Mans libres para o Kremlin

Con todo, as expectativas son incertas sobre o que se acorde en Astaná. Turquía xa advertiu sobre as dificultades de alcanzar compromisos duradeiros en apenas dous días de negociacións. Neste sentido, Erdogan logrou igualmente neutralizar política e militarmente ás milicias kurdas ao norte de Siria, cuxos representantes non foron convidados a Kazajstán.

Iso tradúcese na ofensiva militar turca na localidade de al-Bab, contando con apoio das forzas de al Asad e da aviación rusa, que busca claramente neutralizar a potencialidade dunha rexión autónoma kurda na fronteira sirio-turca.

O plano político tamén xoga o seu papel. Erdogan quere desactivar levemente a purga post-golpe en Turquía a través da introdución vía parlamentaria de emendas constitucionais que permitan realizar un referendo en 2017 para eventualmente crear un sistema presidencialista vitalicio. Neste sentido, Erdogan conta con inéditos apoios, como o partido nacionalista MHP.

Pola súa banda, o presidente iraniano Rouhaní someterase á reelección presidencial nos comicios de maio próximo, sen aparentes candidatos con forza electoral pero pendente do difícil futuro que ten a apertura con Occidente alcanzada con Obama e que Trump ten en mente desactivar.

Con EUA vivindo a incerteza da era Trump, cuxos primeiros decretos presidenciais están orientados a acabar co Medicare e o Acordo Transpacífico de Obama, Europa tamén se atopa atenazada polas citas electorais que lle esperan en 2017.

Neste sentido, Gran Bretaña acelera o Brexit a partir de marzo. No entanto, o Tribunal Supremo británico ven de premer á primeira ministra Theresa May de someter o Brexit a aprobación na Cámara dos Comúns, o cal augura duras controversias parlamentarias.

Doutra banda está o calendario electoral europeo de 2017. Holanda e Francia abren as citas electorais (marzo e maio respectivamente), contendo o alento ante o ascenso de partidos de extrema dereita, algúns deles simpatizantes con Trump e Putin.

No caso francés, este escenario é máis evidente: tanto o candidato da dereita gaullista, François Fillon, como a xenófoba Marine Le Pen, anunciaron tanto as súas simpatías persoais cara a Putin como a necesidade estratéxica de que Francia e Europa reconfiguren as súas relacións hostís cara a Moscova, neste caso a través dunha maior cooperación.

Mire por onde se mire, Putin ten as mans libres para ampliar a súa influencia xeopolítica a nivel global. E Siria xoga un papel chave nesta estratexia.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Oriente Medio

ETIQUETAS

Siria Putin Paz

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Relacións Internacionais

Date Created

Xaneiro 24, 2017

Meta Fields

Autoria : 3713

Datapublicacion : 2017-01-27 00:00:00